

RZECZPOSPOLITA POLSKA
Rzecznik Praw Obywatelskich

Irena LIPOWICZ

RPO-705058-III/12/TO

00-090 Warszawa Tel. centr. 22 551 77 00
Al. Solidarności 77 Fax 22 827 64 53

Warszawa, 27. VIII. 201

Pan
Jacek CICHOCKI

Minister Spraw Wewnętrznych

Szanowny Panie Ministrze,

Uprzejmie informuję, że w miesiącach maj – czerwiec 2012 roku przeprowadzono kontrolę warunków pełnionej służby funkcjonariuszy Policji. Celem niniejszej kontroli było zapoznanie się z warunkami służby funkcjonariuszy w jednostkach średniego i niższego szczebla. Wizytowano łącznie 48 komend powiatowych/miejskich, komisariatów i posterunków Policji. Poniżej przedstawiam stwierdzone nieprawidłowości, a także zgłaszane przez funkcjonariuszy zastrzeżenia.

Elewacja zewnętrzna obiektu i pomieszczenia ogólnodostępne.

Na przestrzeni ostatnich kilku lat widać znaczącą poprawę w zakresie termomodernizacji, wymiany stolarki okiennej, a także pokrycia dachowego obiektów, w których mieszczą się komendy czy komisariaty Policji. Na remont budynków pozyskiwane są środki z samorządu terytorialnego. Wśród jednostek sprawiających pozytywne wrażenie wymienić należy komisariaty Policji w Małkini, Bytomiu, Chorzowie, Krakowie, Wrocławiu (Ołbin, Grabiszyn), Jelczu-Laskowicach, Gdańsku (Wrzeszcz,

Przymorze), Warszawie (Komisariat Rzeczny Policji), posterunek Policji w Sannikach, a także komendy powiatowe/miejskie Policji w Żyrardowie, Łowiczu, Mikołowie, Oławie, Sopocie czy Kościerzynie. Niezwykle pozytywną ocenę uzyskał obiekt Komisariatu Wrocław – Ołbin, który w roku ubiegłym – w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego – kosztem ponad 3 mln został poddany remontowi. Wprawdzie nie pozyskano nowych powierzchni, ale remont całościowy pozwala na godne i funkcjonalne przyjmowanie interesantów oraz wykonywanie czynności służbowych. Nie ma windy (4 kondygnacje), ale podnośnik schodowy umożliwia niepełnosprawnym wjazd do obiektu i ich obsługę na parterze. Remontowany trzy lata temu obiekt Komisariatu Wrocław – Grabiszynek także sprawia pozytywne wrażenie. Wymieniono wszystkie okna, dokonano istotnych zmian wewnętrznych (budynek po byłej szkole), przychylny dla osób niepełnosprawnych z osobnymi dla nich toaletami i pokojem przyjęć. Cały obiekt ma bardzo ładną kolorystykę wewnętrzną i widać w nim dbałość o estetykę nie tylko części ogólnodostępnych, ale także pomieszczeń służbowych. Również obiekty KPP w Mikołowie i w Łowiczu zasługują na pozytywną ocenę. Budynki te są przystosowane dla potrzeb osób niepełnosprawnych.

Jednak wiele jednostek Policji znajduje się w stanie bardzo znacznej degradacji technicznej. Warunki pełnionej tam służby urągają godności ludzkiej, a w skrajnych przypadkach narażają funkcjonariuszy na utratę zdrowia.

Dachy i okna niektórych budynków pozostają nieszczelne, czego efektem są zawilgocone, zagrzybiałe sufity i ściany (Sochaczew, Siedlce, Sierpc, Ostrów Mazowiecka, Koźnice, Gliwice, Częstochowa, Zabrze, Gdańsk Śródmieście, Oliwa). Stolarka okienna jest stara, wypaczona, popękane szyby, występują trudności z zamykaniem okien (w Komisariacie I w Zabrzu powybijane szyby w oknach). Policjanci we własnym zakresie tworzą prowizoryczne zamknięcia, zasuwki, wiążą uchwyty okien sznurkiem, przybijają do futryn gwoździami. Na ścianach zewnętrznych widoczne pęknięcia elewacji oraz odpadający ze ścian tynk. Obiekty w przeważającej większości nieprzystosowane są dla potrzeb osób niepełnosprawnych, brak wyjść ewakuacyjnych, w niektórych obiektach występują problemy z odwodnieniem fundamentu budynku. Schody zewnętrzne pokryte płytkami, zimą i po deszczu bardzo śliskie, bez

barierek – stwarzające niebezpieczeństwo zarówno dla funkcjonariuszy jak i interesantów.

Wewnętrzne ciągi komunikacyjne sprawiają złe wrażenie: wyszczerbione stopnie schodów, brudne ściany z zaciekami, a nadto zniszczone wulgarnymi napisami wydrapanymi przez zatrzymanych, odpadający tynk z sufitu, wystające kable, brak osłon oświetleniowych, odrapana lamperia ubytki w posadzce ze starych kafelek i wylewki lastriko (Bielsko-Biała, Skierniewice, Chorzów, Ruda Śląska, Wojkowice).

Należy również zauważyć, że w części budynków nie przeprowadza się większych remontów ze względu na bliżej nie określone perspektywy wybudowania od podstaw nowego obiektu. Przykładem takiej tymczasowości jest Komenda Powiatowa Policji w Sochaczewie. Miasto wydzieliło działkę pod budowę nowej komendy. Policji brakuje jednak pieniędzy na budowę nowej siedziby. Wjazd na zaplecze jednostki biegnie przez tunel w budynku. Jest tam tak wąsko, że policjanci urywają lusterka od Fiatów Ducato, jeżeli zapomną je przed wjazdem schować. Dach przecieka, na ścianach i suficie na poddaszu są widoczne wykwyty (częściowo zamalowane). Podobnie wygląda Komisariat Policji w Długołęce, znajdujący się w starym budynku, otrzymanym od Gminy po byłym ośrodku zdrowia. Obiekt ten nie jest przygotowany do pełnienia funkcji komisariatu. Nie dokonywano w nim żadnych podstawowych remontów, gdyż miał być czasową siedzibą jednostki. Dla potrzeb Policji Gmina Długołęka przeznaczyła bowiem grunt bliżej komunikacyjnego centrum miejscowości wraz z wymagającym remontu obiektem. Policja wykonała prace projektowe, wystąpiła o zezwolenia i pozwolenia, ale z powodu braku środków nie podjęto żadnej inwestycji. Wszyscy funkcjonariusze podkreślali, że stan tymczasowości stał się elementem stałym, a warunki pracy są nie tylko uciążliwe, ale wręcz żenujące i kompromitujące dla jednostki państwowej. Zgodnie uznają, że w takich okolicznościach nie uzyskują żadnego należnego autorytetu w oczach obywateli przybywających na komisariat. Przedwojenny budynek Komendy Powiatowej Policji w Sierpcu położony jest w centrum miasta. W ostatnim czasie odzyskany został przez rodzinę przedwojennych właścicieli. W chwili obecnej Komendant Powiatowy Policji zmuszony jest płacić czynsz prawowitym właścicielom obiektu. Rozważana była możliwość wybudowania nowej siedziby, jednak z uwagi na brak pieniędzy pomysł zarzucono.

Wyposażenie pomieszczeń służbowych

Czynności służbowe wykonywane są w niezwykle trudnych warunkach lokalowych. Brak pomieszczeń, w których byłyby pojedyncze miejsca pracy. Zasadą jest obsada 3-ech pracowników, a niekiedy do pięciu w jednym pomieszczeniu. W KPP Sochaczew w pokoju, w którym pełni służbę kilka osób, bezpośrednio za plecami funkcjonariusza usytuowana jest kserokopiarka. W KPP Sierpc w pomieszczeniach ruchu drogowego – z braku miejsca na podłodze - komputery poustawiane były na szafach. Pion dzielnicowych KPP Gostynin, usytuowany został w bloku mieszkalnym. W KP w Gliwicach funkcjonariusze pełnią służbę na strychu. Przy konieczności zabezpieczenia miejsca pracy, sprzętu i dokumentacji brak jest warunków do przyjmowania interesantów. Wszyscy zwracali na ten fakt uwagę zaznaczając, iż te warunki uniemożliwiają właściwe przesłuchanie świadków. Ograniczenia finansowe powodują, że w większości pomieszczenia nie są remontowane od wielu lat. Permanentna ciasnota sprawia, że funkcjonariusze starają się tak organizować swoją pracę, aby naprzemiennie przebywać w miejscu wykonywania czynności biurowych. Widoczny był natłok segregatorów, dokumentacji, sprzętu, dowodów rzeczowych, odzieży wierzchniej i wielu innych przedmiotów, które w normalnych warunkach winny być w archiwach, szatniach, magazynach czy szafkach (np. Gliwice, Częstochowa, Sierpc czy Sochaczew).

W wielu jednostkach stwierdzono bardzo zniszczone, wypaczone, nierówne, pozapadane, sztukowane przypadkowymi wykładzinami, linoleum, blachą – podłogi (np. Gdańsk Śródmieście, Kozienice, Ostrów Mazowiecka, Gniewoszków, Gliwice, Zabrze) czy dziurawe panele (Sierpc).

Ściany wewnętrzne pokoi służbowych są popękane, obdrapane, brudne, z zaciekami, i odpadającym tynkiem (Gdańsk Śródmieście, Oliwa, Gdynia WŚM). W wydziale dochodzeniowo-śledczym KMP Siedlce zarwał się sufit, monitory były przykryte gazetami, aby ochronić je przed sypiącym się z sufitu pyłem. W KPP Kozienice w pokoju rzecznik prasowej za krzesłem na wysokości pasa znajdował się obluzowany kontakt, zaś w sekretariacie OPI, ruchu drogowym i w zespole wykroczeń na ścianie pod oknem wykwitły. W pomieszczeniu informatyków KPP Ostrów Mazowiecka stwierdzono zarwaną podłogę, natomiast w pokoju naczelnika wydziału kryminalnego zarwany sufit (belka na łączeniu dwóch budynków). W KPP Sochaczew występują wykwitły na ścianach i suficie.

W pokoju w którym mieści się sieć strukturalna, napięciowa i telekomunikacja (bardzo duży hałas) KPP Sierpc usytuowano trzy stanowiska pracy.

Pomieszczenia zagęszczone są przypadkowymi i bardzo zużytymi meblami. W KP Gdańsku Śródmieście szafy zamykane są na kłódki (oryginalne zamki zepsute). W większości jednostek meble pochodzą z darów różnych instytucji (towarzystw ubezpieczeniowych, banków, sądów, prokuratur czy samorządów) lub z domowych „zapasów” funkcjonariuszy. W Gliwicach w jednym z pokoi stały nawet fotele „kinowe”. Pomoc w wyposażeniu w meble i w dostarczaniu farb do odświeżania w znaczący sposób dokonywana jest przez jednostki samorządu lokalnego. Policjanci we własnym zakresie dokonują drobnych napraw, malują oraz wyposażają pokoje w firanki, kwiaty i inne sprzęty. Pod tym względem najgorsze warunki istnieją w Komisariatach w Długołęce, Wrocław Śródmieście i Wrocław Rakowiec, Gliwicach, Zabrze, Sosnowcu, w Wydziale Ruchu Drogowego KMP we Wrocławiu, KMP w Skierniewicach, Siedlcach, KP Gdańsku Śródmieście, Oliwa, Gdynia Wzgórze Świętego Maksymiliana, PP w Gniewoszowie. Bardzo dobrze wyposażone w meble biurowe są KPP Sochaczew, Żyrardów, częściowo Gostynin, KRzP Warszawa, Gdańsk Przymorze czy Kościerzyno.

Dostępność pomieszczeń socjalnych oraz ich wyposażenie

Jedynie w kilku obiektach badanych jednostek wyodrębniono osobne pomieszczenia socjale służące do przygotowania i konsumowania posiłków (Bytom, Mikołów, Ołbin, WRD KMP Wrocław, KP Psie Pole, Grabiszyn, Gdańsk Przymorze, Suchanino, KRzP Warszawa, KMP Skierniewice), przy czym w Komisariacie Wrocław Ołbin wyodrębniony pokój socjalny znajduje się na najwyższej kondygnacji, jest niedograny i z tego powodu rzadko wykorzystywany. Pomieszczenie socjalne w Komisariacie Psie Pole jest bardzo małe co powoduje, że posiłki spożywane są w pomieszczeniach biurowych (przy stanowiskach pracy). W Komisariacie Rzecznym Policji w Warszawie funkcjonariuszom zapewniono osobne pomieszczenia do przygotowywania i konsumowania posiłków wyposażone w lodówkę, mikrofalówkę, ekspres do kawy, w jednym z garaży utworzono siłownię.

Ogólnie wszyscy funkcjonariusze narzekali na dotkliwy dyskomfort powodowany koniecznością, jeśli nie przygotowywania i magazynowania produktów - to ich spożywania

„przy biurku”. Z uwagi na duże zagęszczenie stanowisk pracy powoduje to równoczesne spożywanie posiłku przez jakiegoś funkcjonariusza w chwili, gdy inny dokonuje czynności z osobami z zewnątrz. Ponadto większość urządzeń grzewczych (czajniki elektryczne, mikrofalówki), naczynia – a w przypadku kilku jednostek także lodówki – są prywatne, przyniesione przez funkcjonariuszy.

Wyposażenie pokoju oficera dyżurnego

Pomieszczenia pełniące funkcję pokoju dyżurnego były bez wątpienia najlepiej wyposażone w sprzęt ze wszystkich pomieszczeń służbowych w każdej z jednostek. Kilka z pomieszczeń było trudno dostępnych zarówno dla samych funkcjonariuszy jak i dla interesantów (Wrocław Rakowiec Śródmieście, Długołęka). Tylko w nielicznych jednostkach istniały dobre warunki przyjmowania interesantów z odpowiednią poczekalnią (szczególne wyróżnienie w tym zakresie dotyczy KPP Oława, Mikołów czy KP Kraków), gdyż w zasadzie we wszystkich jednostkach występuje deficyt powierzchni do wykorzystania. W kilku jednostkach ilość sprzętu pracującego w pomieszczeniu dyżurnego i ogólny brak przestrzeni powodują znaczny dyskomfort pracy z powodu bardzo wysokiej temperatury (Wrocław Śródmieście, KPP Sochaczew, KPP Gostynin). W Sochaczewie poczekalnia znajduje się pod schodami, natomiast przez pomieszczenie dyżurnego, gdzie interesanci załatwiają sprawy, prowadzone są osoby do PDOZ. Bardzo dobre warunki zapewniono funkcjonariuszom w KMP Skierniewice. Stanowisko oficera dyżurnego jest tam całkowicie odnowione, dużo przestrzeni, klimatyzacja, wyposażone w tzw. konsolę operatorską DGT, 2 komputery (systemy policyjne), 1 komputer z dostępem do internetu, monitoring, telewizor, alkomat, urządzenie do pobierania odcisków daktyloskopijnych, osobne pomieszczenie socjalne.

Brak klimatyzacji jest dużym utrudnieniem dla wykonywanych funkcji. W przeważającej liczbie wizytowanych jednostek w dyżurce umieszczony był telewizor, czasem prywatny a czasem służbowy, zdarzało się również, że abonament RTV opłacany jest prywatnie.

Największym mankamentem zgłaszanym przez dyżurnych był brak bezpośredniej łączności internetowej. Wynika to naturalnie z konieczności zainstalowania nowego

komputera bez dostępu do systemów policyjnych. Tym bardziej, że w pomieszczeniach dyżurnych są zainstalowane łącza internetowe konieczne do obsługi lokalizatora dzwoniącego na numer 112. Istnienie bezpośredniego dostępu do internetu jest konieczne dla zapewnienia szybkiego kontrolingu, uzyskiwania informacji, a także dostępu do aktualnej bazy aktów prawnych. System intranetu policyjnego umożliwia dostęp do aplikacji „LEX”, ale baza jest często nieaktualna i to powoduje jej wątpliwą użyteczność. Przykładowo oficer dyżurny KPP w Ostrowi Mazowieckiej, który potrzebował danych teleadresowych kontaktował się z KWP Radom (zgłaszali się tam również oficerowie dyżurni z innych jednostek). Po zebraniu 5 zapytań z garnizonu funkcjonariusz KWP Radom dzwonił na infolinię z zapytaniami, oddzwaniając następnie do oficerów dyżurnych z odpowiedzią. Najczęściej była ona już nieaktualna, bowiem f-sze we własnym zakresie ustalali potrzebne informacje. Z punktu widzenia służebnej roli Policji wobec społeczeństwa bezpośredni dostęp do internetu odgrywa kluczowe znaczenie także w miejscach, gdzie znajduje się wielu turystów, w tym obcokrajowców. Z powodu braku dostępu do internetu dyżurni nie są w stanie udzielić oczekiwanych przez nich informacji.

Dyżurni zwracali ponadto uwagę na fakt, iż sprzęt niekiedy jest niefunkcjonalny (telefony Motorola, których baterie wystarczają na godzinę pracy), lub wykorzystywany bardzo okazjonalnie. Przykładowo dotyczy to telefonów komórkowych na wyposażeniu dzielnicowych, które nie są w jednej sieci z telefonami pozostającymi na wyposażeniu Komisariatu. Ponadto limity rozmów sięgają skali minutowej (np. we Wrocławiu Ołbin limit dla dzielnicowych wynosi 2 minuty). Często więc do łączności z dyżurnym używane są przez funkcjonariuszy prywatne telefony komórkowe na koszt własny.

Pomieszczenia sanitarne (toalety, prysznice)

Obok pomieszczeń służbowych, przedmiotem krytyki ze strony funkcjonariuszy są sanitariaty – ich stan techniczny, ilość i dostępność. W większości wizytowanych jednostek nie było odrębnych toalet dla kobiet i mężczyzn. W sytuacji gdy w jednostce pracuje większa ilość pań (np. Wydział Ruchu Drogowego KMP we Wrocławiu), zwyczajowo ustalono, które sanitariaty są dla kobiet (w części podpiwniczenia) wraz z ewentualną możliwością skorzystania z natrysku. W części obiektów nie było także wyodrębnionej

toalety dla interesantów. Udostępniana ilość środków higienicznych i czystości jest niewystarczająca. Funkcjonariusze sami uzupełniają te braki przynosząc własne środki czystości i papier toaletowy oraz mydło. Czasami otrzymują w tym zakresie wsparcie ze strony lokalnych samorządów. W dwóch jednostkach papier uzyskiwany jest dzięki oddawanej makulaturze do punktu skupu.

We wszystkich obiektach funkcjonariusze podkreślali dotkliwy brak kabin prysznicowych (w szczególności Chorzów, Częstochowa, Gliwice, Sochaczew, Sierpc, Ostrów Mazowiecka). Niedopuszczalny jest brak kabin prysznicowych dla funkcjonariuszy wracających ze służby. Najczęściej muszą oni w zabrudzonym umundurowaniu wracać do domu. Dostęp do środków czystości, pralni czy suszarni w jednostce jest bowiem praktycznie zerowy. W jednym z obiektów ze środków własnych funkcjonariusze zakupili kabinę i ją zamontowali we własnym zakresie. Podkreślić należy, iż nawet przy skromnym wyposażeniu pomieszczeń, poza pewnymi wyjątkami – w zasadzie były one czyste i nie dominował w nich nieprzyjemny zapach. Wyjątkiem były toalety w obiektach Wrocław Śródmieście, Gdynia Wzgórze Świętego Maksymiliana oraz Siedlce. Na szczególną uwagę zasługuje również Komisariat Policji w Małkini Górnej, gdzie toaleta pełni jednocześnie funkcję pomieszczenia socjalnego.

Zdarzały się jednostki np. Orzesz i Kraków, gdzie jest kilka kabin prysznicowych, czy KPP w Mikołowie, gdzie oprócz wielu estetycznych kabin prysznicowych jest toaleta dla osób niepełnosprawnych. W tym zakresie wyróżnić również należy KP Gdańsk Przymorze i Suchanino, gdzie na każdym piętrze są oddzielne, czyste i odnowione toalety dla kobiet i mężczyzn, zaopatrzone w niezbędne środki higieniczne.

Szatnie

Ze względu na dużą ciasnotę pomieszczeń szatnie należą do pomieszczeń tworzonych wyjątkowo. Najgorsza jest sytuacja w Komisariacie w Długolece czy Kozienicach, gdzie brak pomieszczeń powoduje, że część szafek ubraniowych znajduje się na korytarzach w ciągach pieszych, a część w sekretariacie jednostki w meblościance, co dezorganizuje pracę sekretariatu. W jednostce w Rudzie Śląskiej czy w Łowiczu (pion konwojowy) szatnie są zlokalizowane w pomieszczeniach ciemnej i wilgotnej piwnicy, do której wiodą strome

schody. Tylko w niewielu jednostkach określono stan szatni jako zadawalający, gdyż obok szafek, w wydzielonych pomieszczeniach dla kobiet i mężczyzn były także osobne pryszniczynie (Komisariat w Jelczu-Laskowicach). Mankamentem było jednak osobne, zewnętrzne wejście do szatni, nie połączone z całym budynkiem. Wszyscy funkcjonariusze pozostałych wizytowanych jednostek podkreślali wagę problemu. Jednocześnie jednak przyznawali, że bieżące potrzeby zmuszały ich do adoptowania pomieszczeń byłych szatni do pełnienia innych funkcji. Z uwagi na niedostateczne warunki przechowywania odzieży służbowej, funkcjonariusze składują odzież służbową w miejscach zamieszkania. W niektórych jednostkach (np. w Długołęce) funkcjonariusze podkreślali potrzebę stworzenia możliwości suszenia po patrolu odzieży zwłaszcza, że czynności dokonywane są w terenie nieurbanizowanym. Postulat niekoedukacyjnych szatni dla funkcjonariuszy był jak bajkowa przypowieść. Jeżeli szatnie są koedukacyjne (wyjątek stanowi Mikołów), policjantki przebierają się w toaletach albo własnych pokojach, w innych sytuacjach funkcjonariusze starają się stworzyć paniom godziwe warunki do przebierania (np. umieszczając ich szafki w ostatnim rzędzie)

Przestronne pomieszczenia wyposażone w zamykane szafki ze schludnymi ławkami i estetycznymi szafkami zastać można np. Mikołowie. W Krakowie, czy Bytomiu policjanci z Ogniwa Patrolowo Interwencyjnego przebierają się w przeznaczonych dla nich szatniach w piwnicach.

Magazyn broni i miejsce do oddania strzału kontrolnego

Stan zabezpieczenia magazynów broni nie budził zastrzeżeń. Funkcjonariusze wskazywali jedynie na niewłaściwe rozplanowanie pomieszczenia przeznaczonego pod magazyn broni np. przy wyjściu ewakuacyjnym z jednostki. Z uwagi na położenie magazynu drugie drzwi wyjściowe są zamknięte (KPP Sochaczew).

Tylko w nielicznych wizytowanych jednostkach było dostępne dla funkcjonariuszy pobierających i zdających broń miejsce do oddania strzału kontrolnego. W niektórych jednostkach funkcjonariusze wskazywali na ścianę w pomieszczeniu oficera dyżurnego jako miejsce do oddania strzału kontrolnego. Jedną z najważniejszych czynności zabezpieczających przed oddaniem niekontrolowanego strzału, będącego źródłem

najpoważniejszych wypadków z bronią palną, jest rozładowanie broni palnej. Broń powinna zostać każdorazowo sprawdzona na początku i na końcu służby. Oddanie strzału kontrolnego w ścianę czy podłogę w budynku jednostki może powodować rykoszetowanie pocisku, co w konsekwencji może zagrozić zdrowiu lub życiu funkcjonariusza bądź osób postronnych. Jednocześnie zaznaczyć należy, że zgodnie z § 19 ust. 2 zarządzenia nr 852 Komendanta Głównego Policji z dnia 20 lipca 2011 r. w sprawie zasad przyznawania i użytkowania broni palnej przez policjantów (Dz.Urz. KGP Nr 6 poz. 38) kierownik jednostki Policji zapewnia miejsce do rozładowania i okresowej konserwacji broni palnej. Oddanie strzału kontrolnego w bezpieczne miejsce jest elementem indywidualnego rozładowania broni palnej. Nie dopełnienie przez komendantów Policji dyspozycji normy prawnej wynikającej z treści § 19 ust. 2 cyt. zarządzenia KGP naraża funkcjonariuszy, w szczególności tych z niewielkim doświadczeniem zawodowym na utratę zdrowia lub życia.

Miejsca do oddania strzału kontrolnego wyodrębnione zostały m.in. w garnizonie śląskim i małopolskim (poza KP 3 Częstochowa, KP 1 Ruda Śląska, KP Orzesz), części garnizonu dolnośląskiego (m.in. Wrocław Ołbin, Środa Śląska, Oława). Wizytowane jednostki garnizonów mazowieckiego (wyj. KMP Siedlce) i pomorskiego (wyj. KPP Kościerzyna) praktycznie w ogóle nie posiadały miejsc do oddania strzału kontrolnego. W garnizonie łódzkim takie miejsce wyodrębnione zostało w KMP Skierniewice.

Należy zauważyć, że problem braku miejsc do oddania strzału kontrolnego był już sygnalizowany przez Rzecznika Praw Obywatelskich w piśmie z dnia 25 stycznia 2008 r. do Wicepremiera, Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji (RPO- 573687-IX-903/07/TO) po kontroli w Komendzie Wojewódzkiej Policji w Lublinie. W udzielonej wówczas odpowiedzi Minister wskazał „W kwestii „braku w jednostce odpowiedniego miejsca do oddania strzału kontrolnego przy sprawdzaniu broni” wskazać należy, iż brak jest regulacji tego zagadnienia w przepisach policyjnych. W trakcie kontroli ustalono, iż w magazynie uzbrojenia Sekcji Patrolowo-Interwencyjnej Komendy Miejskiej Policji w Lublinie znajduje się skrzynia z piaskiem nad nią napis „tu kieruj broń”. Obecnie trwają czynności kontrolne celem ustalenia czy podobne rozwiązania zostały przyjęte przez pozostałe jednostki Policji garnizonu lubelskiego. Zasadnym i niezbędnym wydaje się uregulowanie prawne powyższej kwestii i przyjęcie jednakowych standardów. Obecnie

zagadnienia związane z bezpiecznym obchodzeniem się z bronią realizowane są w ramach szkoleń, doskonaień zawodowych oraz ujęte w programach nauczania w szkołach Policji, a bezpieczna obsługa broni spoczywa na jej użytkowniku.”

Umundurowanie

Poszczególne elementy umundurowania są systematycznie przysyłane do KPP/KMP z Komend Wojewódzkich Policji w Radomiu (KWP). Komenda Wojewódzka dysponuje dokładnymi wymiarami policjantów. Jeżeli do magazynów przychodzą poszczególne elementy umundurowania są one natychmiast wydawane funkcjonariuszom. Umundurowanie uzależnione jest od tego co znajduje się na magazynie. Nie jest dostosowane do aktualnej czy nadchodzącej pory roku. Funkcjonariusze zgłaszali zastrzeżenia do otrzymywanego umundurowania, w tym w szczególności:

- brak półbutów letnich,
- jakość obuwia (wołą kupować we własnym zakresie, bowiem cena nie jest adekwatna do jakości wydawanego obuwia),
- rozmiar na metce nie odpowiada rozmiarowi rzeczywistemu (np. spodnie letnie),
- kalesony bardzo szerokie w pasie i wąskie w nogach,
- bielizna (bokserki z rozporkiem) jednakowa dla kobiet i mężczyzn,
- umundurowanie nie jest dostosowane do budowy ciała kobiet,
- braki w zakresie umundurowania wyjściowego (konieczność ubierania się w dawny mundur wyjściowy),
- brak umundurowania dla rowerzystów (ścierające się napisy „Policja”),
- problem z dostępnością nietypowych rozmiarów,
- brak środków do dezynfekcji umundurowania.

Zdaniem funkcjonariuszy, przyjęty do służby policjant wysyłany jest do komendy wojewódzkiej Policji, aby pobrał przysługujący mu komplet umundurowania. Nierzadko dostaje on komplet składający się z poszczególnych elementów różnych rozmiarów, które następnie wymienia za pośrednictwem KPP/KMP. Powyższe jest związane z zaniżaniem wysokości wypłacanego równoważnika. Liczy się bowiem sztuka, rozmiar nie ma znaczenia. W mniejszych jednostkach (np. KPP Gostynin) z uwagi braki kadrowe w patrolu

funkcjonariusze pełnią służbę w umundurowaniu mieszanym (1 osoba w starym, druga w nowym).

Dodatkowo f-sze podnieśli problem braku moro dla nowo przyjętych policjantów. Zaraz po przyjęciu do służby kierowani są oni na szkolenie podstawowe. Przed rozpoczęciem powinni zostać wyposażeni w moro. Jak wynika z relacji f-szy z garnizonu mazowieckiego około 80 osób wyjechało na kurs podstawowy bez przysługującego im umundurowania, ćwiczyli we własnych dresach.

Dostęp do internetu, aktualnych aktów prawnych, podręczników, komentarzy

Generalnie należy zauważyć, że w przeważającej większości wizytowanych jednostek dostęp do internetu w jednostce był zapewniony (poza posterunkami oraz Komisariatem Policji w Żórawinie). Komputery z systemami policyjnymi nie mogą mieć dostępu do internetu. W przypadku stanowisk decyzyjnych problemem jest tym samym brak możliwości korzystania z sieci resortowej oraz zewnętrznej na tym samym komputerze, co wymusza posiadanie zdublowanego sprzętu. Jednak wydaje się, że dostępność internetu jest zbyt mała wobec oczekiwań funkcjonariuszy w tym zakresie. Komisariat w Gliwicach posiada 1 stanowisko komputerowe z dostępem do internetu na 71 osób. Podobnie KP Gdańsk Stogi – 1 komputer z dostępem do internetu. W Komisariacie w Jelczu-Laskowicach internet dostępny jest w pomieszczeniu wydziału prewencji. Wrocław Grabiszynek dysponuje 10 stanowiskami dostępowymi do internetu.

Funkcjonariusze wskazywali na dostępność do aktualnych aktów prawnych – LEX w intranecie. W Wydziale Ruchu Drogowego KMP Wrocław zademonstrowano jednak, że ostatnia jego aktualizacja była w grudniu 2009 r. Od tego czasu nie ma dostępu do aktualnych aktów prawnych. Policjanci przynoszą je z domu (ściągając ze stron sejmowych lub serwisów prawnych) lub przywożą ze Sztabu KMP. KWP poinformowała niedawno, że **na cały Dolny Śląsk** (wszystkie komendy miejskie i powiatowe) wykupiono dostęp do cywilnej wersji LEX-a, jednak tylko **10-stanowiskowy!** Funkcjonariusze określili możliwość uzyskania dostępu do tego LEX-a jako nieosiągalne.

W podręczniki, komentarze i kodeksy policjanci (szczególnie z pionu dochodzeniowo-śledczego) zaopatrują się w większości przypadków we własnym zakresie lub pożyczają z prywatnych zasobów swoich przełożonych.

Wyposażenie w sprzęt komputerowy, materiały biurowe i środki czystości

Komputery będące na wyposażeniu w wizytowanych jednostkach były w dużej części służbowe. W tym zakresie najlepiej przedstawia się sytuacja w garnizonie mazowieckim, na szczególne wyróżnienie zasługują również Środa Śląska, Oława, Jelcz Laskowice, Żórawino, a także Orzesz, Wrocław Rakowiec, Psie Pole czy Łowicz. W ostatnim czasie wiele jednostek otrzymało laptopy w ramach programu e-posterunek. W niektórych jednostkach większość komputerów zostało zakupionych ze środków samorządu terytorialnego (KPP Kozienice).

Jednak w dalszym ciągu część funkcjonariuszy pracuje (za zgodą przełożonych) na komputerach, stanowiących ich prywatną własność. Komputery prywatne używane są m.in. w KP Gdańsk Przymorze, Wrocław Śródmieście czy KMP Sopot. Sprzęt komputerowy w bardzo złym stanie był m.in. w Gdańsku Stogi i Gliwicach. W KP Wrocław Ołbin oficer dyżurny pracował na komputerze prywatnym. Sporo komputerów otrzymano z darów. Mąż jednej z policjantek „załatwił” z sądu rejonowego kilkadziesiąt komputerów, które były wymieniane przez Sąd na nowsze. Wszystkie wciągnięto na stan KMP. Cztery z nich, w ramach podziękowania, przekazano Komisariatowi.

Istotnym problemem rzutującym na codzienną pracę funkcjonariuszy jest trudność w wydrukowaniu dokumentów. W niektórych jednostkach policjanci chcący wydrukować dokument muszą przepinać się do z drukarki do drukarki w poszukiwaniu tuszu. Z uwagi na dostępność druków w formie elektronicznej (e-posterunek) zaprzestano wysyłać wzory dokumentów. Nie zwiększono przy tym ilości wysyłanych tonerów. Policjanci skarżyli się również na jakość zakupionych tonerów zamiennych do drukarek, efektem czego było ich uszkodzenie. Zostały również zakupione tzw. kombajny (drukarka, ksero, skaner) do których podpięte są komputery policjantów. Jednak są pewne grupy funkcjonariuszy np. pion dochodzeniowo-śledczy, dla których takie rozwiązanie jest bardzo uciążliwe. Chcąc

bowiem odebrać wydruk z drukarki znajdującej się dwa piętra wyżej zmuszeni są zostawiać osoby przesłuchiwane same w pokoju.

Telefony z wyjściem na zewnątrz posiada tylko kadra kierownicza, np. w KP Gdynia Witomino jest tylko jeden telefon z wyjściem na zewnątrz na 46 osób. Telefony komórkowe posiadają kadra kierownicza oraz dzielnicowi¹. Limit rozmów dla dzielnicowych wynosi 2 zł (słownie: dwa złote!). Wprawdzie pomiędzy sobą mają rozmowy darmowe, ale łącząc się z Komisariatem (co jest niezbędne w tego rodzaju pracy) za każdym razem płacą. Po wyczerpaniu limitu nadwyżka ściągana jest z wynagrodzenia.

W trakcie przeprowadzonych wizytacji funkcjonariusze skarżyli się na ciągły brak materiałów biurowych. Dotyczy to nie tylko długopisów² czy papieru, ale także tuszu lub tonerów do drukarek. Wynika to nie tylko z braku środków, ale również z długotrwałych procedur zaopatrzeniowych jednostki. Papier jest dostarczany co miesiąc, jednak jest go za mało, więc policjanci muszą korzystać z prywatnych zapasów. Z rozmów wynika, że funkcjonariusze nie widzą większego problemu w tym że muszą „zdobywać” meble, przynosić prywatny sprzęt czy materiały biurowe. Pojawiły się opinie, że dostają premie, więc ostatecznie nie tracą. Przyjazne rozwiązanie w tym zakresie przyjęto w KWP w Radomiu. Podpisano umowę z firmą zewnętrzną na dostawę materiałów biurowych. Firma ma 7 dni na realizację zamówienia. Jak zauważyli policjanci KPP Ostrów Mazowiecka - którzy korzystają z takiej formy zaopatrzenia – materiały biurowe potrzebne do codziennej pracy uzupełniane są na bieżąco. Naturalnie są jednostki w których zapotrzebowanie w całości pokrywa się z oczekiwaniami funkcjonariuszy, są to m.in. KP Gdańsk Suchanino czy KPP Kościerzyna.

Osoby sprzątające i policjanci podnosili, że udostępniana im ilość środków czystości jest niewystarczająca (m.in. WRD KMP Wrocław, Wrocław Psie-Pole, Gdańsk Wrzeszcz, Oliwa). Funkcjonariusze sami uzupełniają braki przynosząc własne środki czystości, w szczególności papier toaletowy i mydło.

Generalnie należy zaznaczyć, że permanentny brak materiałów biurowych powoduje sytuacje, w których policjanci część czasu przeznaczonego na realizowanie obowiązków

¹ garnizon dolnośląski,

² KPP Oława raz na pół roku otrzymuje 25 długopisów na 149 osób.

służbowych przeznaczają na załatwianie wyposażenia, które powinni mieć zapewnione przez instytucję, w której pełnią służbę. Zwracają się z prośbą o wsparcie do przedstawicieli samorządu lokalnego, prokuratury, sądu a także innych instytucji, z którymi na co dzień współpracują. Jest to dla nich o tyle kłopotliwe, że osoby na co dzień wspierające ich materialnie mogą stać się w pewnym momencie obiektem zainteresowania ze strony Policji. Zaistniała nić zależności może w konsekwencji wywoływać wątpliwości w kontekście adekwatnej reakcji funkcjonariusza na popełnione przestępstwo.

Pojazdy służbowe

W garnizonie dolnośląskim w zasadzie wszystkie jednostki zgłaszały potrzeby doposażenia w tym zakresie. Związane to jest nie tylko z obiektywnymi czynnikami jak np. duży obszar działania (Długołęka), ale także stopniem organizacji napraw i przeglądów pojazdów. Obecny system powoduje, że z eksploatacji wyłączonych jest ok. 10-20% stanu pojazdów. Co więcej, funkcjonariusze zwracają uwagę na przewlekłość i małą efektywność serwisowania i dokonywania napraw we własnych warsztatach. Jest to szczególnie odczuwalne w odniesieniu do pojazdów wymagających nowoczesnego sprzętu naprawczego, wysokich specjalistycznych umiejętności serwisowych i stanowisk diagnostycznych doposażonych w urządzenia elektroniczne najnowszej generacji. Wszyscy pytani o to funkcjonariusze uważali, że pojazdy te winny być serwisowane przez autoryzowane warsztaty producentów lub dealerów. Podkreślano także niezrozumienie dla obowiązku dbania o czystość pojazdu w sytuacji braku wypłacania stosownego ekwiwalentu (choćby za środki do mycia) dla funkcjonariuszy. Jeszcze więcej kontrowersji powoduje ponoszenie przez samych funkcjonariuszy kosztów ubezpieczeń OC związanych z kierowaniem pojazdami służbowymi. Na podkreślenie zasługuje informacja, że w żadnej jednostce nie stwierdzono jakichkolwiek trudności w zaopatrzeniu w paliwo w niezbędnej dla wykonywanych zadań ilości i podkreślano, że generalnie w ciągu ostatnich dwóch lat znacznie poprawiła się sytuacja w dziedzinie możliwości korzystania z pojazdów.

Wydział Ruchu Drogowego KMP we Wrocławiu zgłaszał ponadto pilną potrzebę przeprowadzenia remontu byłego warsztatu umiejscowionego przy jednostce. Nie może być on wykorzystywany z uwagi na katastrofalny stan techniczny, a zapewne mógłby po

odremontowaniu stanowić pomieszczenie do wykorzystania przez Wydział. Przy tej okazji mógłby być dokonany remont myjni dla radiowozów nieczynnej z powodu niebezpieczeństwa zerwania stropu. Myjnia przyczynić się może do znaczącego obniżenia kosztów użytkowania pojazdów.

W większości jednostek garnizonu śląskiego nie zgłaszano uwag w zakresie zakupu nowych radiowozów. Często bardzo dobra współpraca z władzami miasta, jak w sytuacji Mikołowa skutkuje w tym roku współfinansowaniem dla KPP zakupu 2 nowych radiowozów. Dla KP w Częstochowie 2 skutery zostały „wypożyczone” od Spółdzielni Mieszkaniowej, które policjanci, szczególnie dzielnicowi sobie bardzo chwalą. Tabor się zużywa, więc zachodzi niebezpieczeństwo, iż ilość sprawnych pojazdów będzie się zmniejszać. W przypadku zbliżania się terminów kolejnych przeglądów konieczne jest zgłoszenie zapotrzebowania z odpowiednim wyprzedzeniem. Problemem jest również utrzymanie radiowozów w czystości. W jednostce w Chorzowie nie ma myjni policyjnej oraz nie zawarto umowy z innym podmiotem świadczącym usługi w tym zakresie. Funkcjonariusze więc myją pojazdy osobiście na dziedzińcu komisariatu. Funkcjonariusze zwracają uwagę na przewlekłość oraz małą efektywność serwisowania i dokonywania napraw we własnych warsztatach. Aktualnie nie obowiązują limity na zużycie paliwa czy też ilość przejechanych kilometrów.

W garnizonie mazowieckim policjanci myją i odkurzają samochody służbowe w własnym zakresie. Brak środków do dezynfekcji pojazdów służbowych np. w KPP Kozienice skutkuje koniecznością pozyskiwania ich z samorządu. Dodatek za tzw. obsługę codzienną został zniesiony, czynności z tym związane wpisano uprawnionym policjantom w zakres obowiązków służbowych. 7 samochodów służbowych z KPP Kozienice oddano w depozyt do KWP Radom. Działa tam swoista „wypożyczalnia”. Jeżeli do KWP w Radomiu trafia pojazd służbowy do naprawy oddający otrzymywać mieli – w założeniu – tzw. samochód zastępczy. Zdaniem f-szy system się w ogóle nie sprawdził, albowiem gdy zaszła konieczność pozostawienia pojazdu do naprawy nie otrzymali oni niczego w zamian. Jest problem z obsadzeniem służb przy tej ilości pojazdów służbowych. Problem ten dotyczy większości jednostek biorących udział w programie „wypożyczalnia”. Dodatkowo część z oddanych samochodów była finansowana ze środków samorządu

terytorialnego. Zdaniem policjantów radni widząc taką sytuację mogą być w przyszłości mniej chętni do wspierania Policji w tym zakresie.

Pomimo – jak zapewniali komendanci – braku limitów na paliwo „przepały” zdarzają się, szczególnie w porze zimowej (ok. 20 zł m-c). Policjanci podpisali specjalne oświadczenia, w których zobowiązali się do zapłaty za przepały (KPP Kozienice). Pieniądze są potrącanie z ich uposażeń przez komórki finansowe. Wynikają one czasami z różnych metod tankowania. Jeden policjant tankuje „pod korek”, inny natomiast do pierwszego odbicia. W wielu jednostkach brakowało pojazdów przystosowanych do przewozu psów służbowych. Szczególną dbałość w zakresie zapewnienia właściwych warunków transportu psów służbowych wykazały KPP Łowicz i KPP Kozienice.

W świetle powyższego, działając na podstawie art. 12 pkt 2 ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (Dz.U z 2001 r. Nr 14, poz. 147 ze zm.) zwracam się do Pana Ministra z uprzejmą prośbą o zbadanie przedstawionych problemów i rozważenie możliwości zapewnienia godnych warunków służby policjantom, w szczególności tym pełniącym na co dzień służbę w jednostkach organizacyjnych Policji najniższego szczebla. Pełnią one bowiem rolę pierwszego kontaktu z obywatelem oczekującym pomocy ze strony Policji. Tymczasem warunki i wyposażenie jakimi dysponują na co dzień funkcjonariusze, utrudniają wypełnianie służebnej roli Policji wobec społeczeństwa.

Będę wdzięczna za poinformowanie mnie o zajęтым stanowisku i podjętych decyzjach.

Łaura Wyrostek
Zena Jęrowicz

Załącznik:

lista wizytowanych jednostek Policji

Do wiadomości:

Komendant Główny Policji

Załącznik

1. Wykaz jednostek Policji podlegających kontroli

1.1 garnizon mazowiecki i stołeczny,

- 1.1.1 Komenda Powiatowa Policji w Sochaczewie (Posterunek Policji w Nowej Suchej);
- 1.1.2 Komenda Powiatowa Policji w Ostrowi Mazowieckiej (Komisariat Policji w Małkini);
- 1.1.3 Komenda Powiatowa Policji w Żyrardowie (Posterunek Policji w Wiskitkach);
- 1.1.4 Komenda Powiatowa Policji w Kozienicach;
- 1.1.5 Komenda Powiatowa Policji w Sierpcu;
- 1.1.6 Komenda Powiatowa Policji w Gostyninie (Posterunek Policji w Sannikach);
- 1.1.7 Komenda Miejska Policji w Siedlcach;
- 1.1.8 Komisariat Rzeczny Policji w Warszawie.

1.2 garnizon łódzki,

- 1.2.1 Komenda Powiatowa Policji w Łowiczu;
- 1.2.2 Komenda Miejska Policji w Skierniewicach.

1.3 garnizon śląski,

- 1.3.1 Komenda Powiatowa Policji w Mikołowie;
- 1.3.2 Komenda Miejska Policji w Bielsku Białej;
- 1.3.3 Komisariat Policji nr 1 w Wojkowicach;
- 1.3.4 Komisariat Policji nr 3 w Bytomiu;
- 1.3.5 Komisariat Policji nr 3 w Gliwicach;
- 1.3.6 Komisariat Policji nr 3 w Częstochowie;
- 1.3.7 Komisariat Policji nr 1 w Chorzowie;
- 1.3.8 Komisariat Policji nr 1 w Rudzie Śląskiej;
- 1.3.9 Komisariat Policji nr 1 w Zabrze;
- 1.3.10 Komisariat Policji nr 1 w Sosnowcu;
- 1.3.11 Komisariat Policji w Orzeszu.

1.4 garnizon małopolski,

- 1.4.1 Komisariat Policji nr 2 Kraków;
- 1.4.2 Komisariat Policji w Trzebini.

1.5 garnizon dolnośląski,

- 1.5.1 Komenda Powiatowa Policji w Oławie;
- 1.5.2 Komenda Powiatowa Policji w Środzie Śląskiej;

- 1.5.3 Komenda Miejska Policji we Wrocławiu (Wydział Ruchu Drogowego);
- 1.5.4 Komisariat Policji Wrocław – Ołbin;
- 1.5.5 Komisariat Policji Wrocław – Śródmieście;
- 1.5.6 Komisariat Policji Wrocław – Grabiszynek;
- 1.5.7 Komisariat Policji Wrocław – Rakowiec;
- 1.5.8 Komisariat Policji Wrocław – Psie Pole;
- 1.5.9 Komisariat Policji Wrocław – Krzyki w Żórawinie (Rewir Dzielnicowych);
- 1.5.10 Komisariat Policji Jelcz-Laskowice;
- 1.5.11 Komisariat Policji Długołęka.

1.6 garnizon pomorski,

- 1.6.1 Komenda Powiatowa Policji w Kościerzynie
- 1.6.2 Komenda Miejska Policji w Sopocie;
- 1.6.3 Komisariat Policji Gdynia Witomino;
- 1.6.4 Komisariat Policji Gdynia Wzgórze Świętego Maksymiliana;
- 1.6.5 Komisariat Policji II Gdańsk Śródmieście;
- 1.6.6 Komisariat Policji III Gdańsk Wrzeszcz;
- 1.6.7 Komisariat Policji IV Gdańsk Oliwa;
- 1.6.8 Komisariat Policji V Gdańsk Przymorze;
- 1.6.9 Komisariat Policji VII Gdańsk Stogi;
- 1.6.10 Komisariat Policji VIII Gdańsk Suchanino.

